

סיפורים מנתיבי הבריחה

גיליון מספר 6, ספטמבר 2025

לקראת השנה החדשה, תפילות הילדים / נעם חורב

יש לי תפילה -

שבמקום חדשות נראה סרטים מצוירים
שלכל ילד וילדה בעולם יהיו הורים

יש לי תפילה -

שכשיפסיק הגשם נצא לראות את הפריחה
שאף פעם לא אראה את אימא שלי בוכה

יש לי תפילה -

שלכל הכלבים יהיה תמיד מקום לגור
שהמורה תוציא אותנו לשחק במקום שיעור

יש לי תפילה -

שנועה היפה תיגש אליי בהפסקה
שיתרפאו כל פצע ומכה בנשיקה

יש לי תפילה -

שבמקום מלחמות נעשה כולנו מסיבה
ושמישהו יסביר לי את המילה 'אהבה'

בלילה, מאוחר, כשבטח לא רואים
מתחת לשמיכה - אני מדבר עם אלוהים
אני מקווה שהוא מקשיב בשמיים הגדולים
לתפילות הכי קטנות - תפילות הילדים.

יש לי תפילה.

שנת שלום, שנת שיקום ובנייה. בנייה של הבית, של הלב,
של הקהילה, של העם והדמוקרטיה.

"אני לא צריך שתסכים איתי, אני צריך שיהיה לך איכפת ממני"

הרב יונתן זקס

איגרת ברכה לשנה החדשה תש"ו – 1945 מדרכי הבריחה וההעפלה

מוזיאון "אנו", תל-אביב. המרכז לתיעוד חזותי ע"ש אוסטר, אוסף יצחק איינהורן.

עדכון והשלמת פרטים של חברי העמותה

במסגרת עדכון רשימת חברי העמותה ישלח בקרוב שאלון קצר שמטרתו לעדכן את רשימת חברי העמותה ולהשלים פרטים חסרים. אנא מלאו השאלון. תודה

אירועים קרובים *** שימרו את התאריכים ועקבו אחר הפרסומים ***

26/11/2025 – האירוע השנתי של ארגוני "החזרה לחיים" לציון כ"ט בנובמבר

צומחים מן האפר – התמודדות של ילדים, אז והיום

לפני מספר שנים הוקם פורום משותף של ארגוני החזרה לחיים של ניצולי השואה. אנו, "עמותת מורשת הבריחה", חברים בפורום מכובד זה יחד עם דורות ההמשך, מעפילי קפריסין, יד ושם וצוות מורשת אקסודוס.

זו השנה השביעית שאנו עורכים אירוע לכבוד יום כ"ט בנובמבר. השנה יעסוק האירוע בהיבטים של החזרה לחיים של ילדים לאחר השואה ונתייחס, איך אפשר בלי, גם לשיקום ילדים אחרי אסון ה-7 באוקטובר.

הכנס יתקיים בבית הפלמ"ח בתל-אביב, ביום רביעי 26/11/2025, ו' בכסלו תשפ"ו בשעה 10:00. בכנס יהיו הרצאות, סיפורים אישיים, קטעי סרטים וקטעים אומנותיים. נשמח להשתתפות חברינו באירוע. בינתיים – שימרו את התאריך. הזמנה מסודרת תישלח בהמשך. עקבו אחר הפרסומים.

הכנס השנתי של עמותת מורשת הבריחה.

הכנס השנתי של העמותה יתקיים בחודש ינואר 2026, קשור למועד יום הזיכרון הבינ"ל לשואה. חשוב גם לזכור כי בחודש ינואר 1945 התקיימה בעיר לובלין, פולין, ועידה של שורדי שואה ובה הוכרז באופן רשמי על הקמת תנועת "הבריחה".

הכנס השנה יעסוק ב"מעברי גבולות" – סיפורים מהדרך, מרגשים ולפעמים מצחיקים. הזמנה תישלח בהמשך. עקבו נא אחר הפרסומים.

טקס הענקת פרס לתלמידי תיכון שיצרו סרטונים בנושא "הבריחה".

לפני מספר חדשים הפצנו קול קורא למגמות תקשורת בבתי ספר שונים לעידוד תלמידים להכנת סרטים של עד 5 דקות בנושא הקשור לבריחה על ידי מתן פרס לסרט שייבחר על ידי שופטים מטעם העמותה. הסרט שנבחר כמצטיין הוא סרט של שני תלמידי תיכון "רוטברג" ברמת השרון, בר שמש ואורי ליטן. ניתן לראות את הסרט בקישור <https://www.youtube.com/watch?v=lKXFm6lJrOo> הפרס יוענק לזוכים בטקס בבית הספר בתחילת שנת הלימודים הבאה לקראת יציאת התלמידים למסע לפולין.

סדרה של שלושה מפגשים בנושא "יידיש בבריחה" – בשיתוף עם בית שלום עליכם.

בסיוע הרשות הלאומית לתרבות היידיש ובשיתוף פעולה עם בית שלום עליכם, עמותת הבריחה תקיים בחודש נובמבר הקרוב סדרה של שלושה מפגשים. הזמנה מסודרת תישלח בהמשך.

שיתוף פעולה של העמותה עם ארגונים נוספים להנחלת מורשת הבריחה. מרכז תנועות הנוער.

במסגרת שיתוף פעולה עם מת"ן, מרכז תנועות הנוער, תתקיים בחודש נובמבר הקרוב השתלמות בת 3 ימים למדריכי נוער ומדריכי פולין בנושא הבריחה, בברכת מינהלת פולין (הקורס יוכר כהשתלמות). פרטים יהיו בהמשך.

מכון מורשת – המכון לחקר ולהוראת השואה ע"ש מרדכי אנילביץ – גבעת חביבה.

במסגרת שיתוף פעולה עם מכון "מורשת":
1. תתקיים השתלמות של מדריכי פולין בנושא "הבריחה".
2. יוכנו מערכי שיעור בנושא "הבריחה", אשר ישמשו את המכון, וכן מורים ומדריכים העוסקים בתחום.

"יד ושם".

במסגרת שיתוף פעולה עם "יד ושם" ניתנו הרצאות בנושא הבריחה וסוכם על הרצאה לצוות המדריכים במוזיאון.

WHISC - Women in the Holocaust - International Study Center

ארגון WHISC הוא מכון המחקר הבינלאומי היחיד המוקדש לנשים בתקופת השואה. חזונו של המכון הוא להרחיב את המחקר הבין-תחומי, והרב-תרבותי הנעשה בנפרד בלימודי שואה ולימודי מגדר, על ידי התמקדות בגורלן הייחודי של נשים במהלך השואה. זה כולל נשים שהיו קורבנות, ניצולות, מצילות, מתנגדות, עוברות אורח או מבצעות. הכנס השנתי הקרוב, יערך בעיר בלגרד, סרביה. הרצאה שלנו, "נשים בבריחה", התקבלה לכנס. נראה לנו חשוב להיכנס למסגרת זו ונקווה שבהמשך נהפוך לחלק קבוע מהסיפור שלהם.

טיולים בארץ ובחו"ל

שביל הבריחה בער חוף כרמל

קק"ל, חטיבת חינוך וקהילה, הפיקה סרטון הדרכה למדריכים ומטיילים על שביל הבריחה. בנוסף לסרטון, יש באתר חומר הדרכה על "הבריחה" והצעה למספר פעילויות לנוער ומטיילים. כתובת האתר בו מופיעים ההסברים, הצעת הפעילויות והקישור לסרטון:

https://www.kkl.org.il/education/features/holidays/holocaust_day/memorialization_in_the_forests/carmel_escape_trail

ב- 30/9/1945 פורסם לראשונה דו"ח הריסון בידיעון מחלקת המדינה של ארה"ב. ביוני 1945, עקב לחץ של גורמים יהודיים, הורה הרי טרומן, נשיא ארצות הברית, לעו"ד ארל הריסון, נשיא ביה"ס למשפטים באוניברסיטת פנסילבניה ונציג ארה"ב בוועד הממשלתי לענייני פליטים, לבדוק את התנאים במחנות העקורים באירופה.

הריסון ביקר במחנות העקורים באירופה והגיש לנשיא דו"ח שבנושא היהודים היה קטלני. הריסון האשים את צבא ארצות הברית במילים אלו:

"על פי מצב העניינים פה עכשיו, נראה שאנחנו מתייחסים ליהודים שם כשם שהנאצים התייחסו אליהם, פרט לכך שאיננו משמידים אותם."

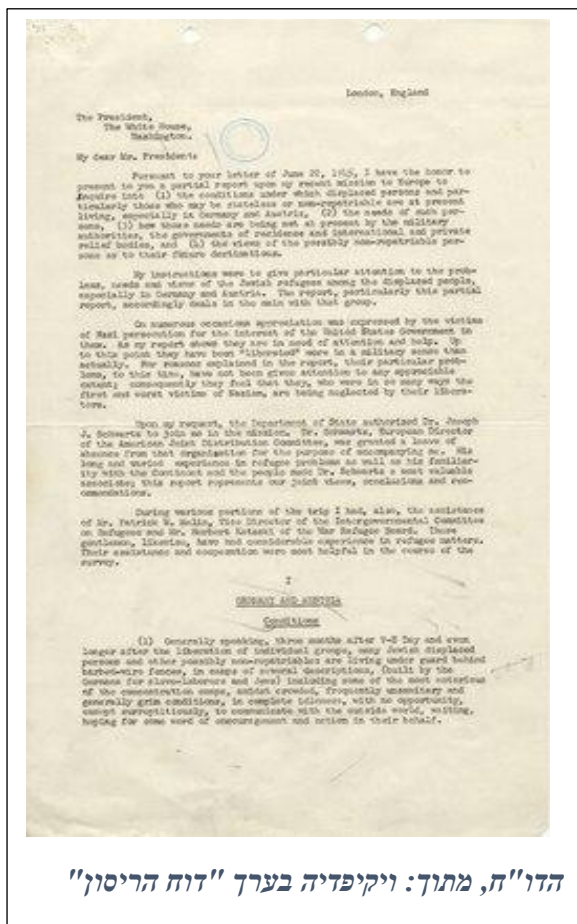
דברי הריסון היו אולי מוגזמים מעט, אך המציאות אכן הייתה קשה. לדבריו:

"מתייחסים ליהודים כאל נתיני המדינות שנתנו יד לטבח בהם. יהודים אינם יכולים לחזור ל"מולדתם", כשאר העקורים והם נתונים תחת משמר, מאחורי גדרות תיל, במחנות אשר נבנו על ידי הגרמנים בשביל עובדי כפיה. הם חיים בצפיפות קשה, לעיתים במצב תברואה ירוד ובדרך כלל בתנאים מחרידים. אין להם אפשרות להתקשר אל העולם החיצוני והם ממתנים, מקווים, למילת עידוד, לפעולה שתעשה למענם."

הריסון הוסיף כי המזון גרוע, הלבוש אינו מספיק, ודאי לא בחורף האירופאי, ולא נעשה כל ניסיון להתמודד עם השאלה של גורלם הסופי של הפליטים היהודים. הריסון קבע כי על ארצות הברית לדרוש מממשלת בריטניה לאפשר ל- 100,000 פליטים יהודיים להגיע לפלשתינה-א"י. זו גם בקשתם של השורדים עצמם.

הריסון העיר כי מספר היהודים המבקשים להגר לארצות הברית אינו רב.

בעקבות דו"ח הריסון, שהמלצותיו נידחו על ידי הבריטים, הקימה בריטניה, בשיתוף ארה"ב, את ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית (1946) בנוגע למצב בפלשתינה המנדטורית. הוועדה נוסדה על מנת להמליץ על מדיניות להתמודדות הן עם נושא שארית הפליטה והן עם הבעיות בארץ ישראל.

הדו"ח, מתוך: ויקיפדיה בערך "דוח הריסון"

בן-גוריון מעיד בפני הוועדה האנגלו-אמריקאית. מתוך: ויקיפדיה בערך "ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית."

ערכי הבריחה בויקיפדיה

אם גיליתם ערך הקשור לבריחה ואינו מוזכר בתבנית "הבריחה" (התבנית כוללת את כל הערכים בויקיפדיה המתייחסים לתנועת הבריחה), כתבו לנו במייל זה ואנו נדאג להוסיפו. כמובן, אתם מוזמנים להציע וגם לכתוב ערכים חדשים כדי שיתווספו למאגר המידע החשוב הזה.

עדויות וזיכרונות

"זיכרונות הבריחה מאירופה" באתר "טרסה" (Tarasa) מחכה לסיפורים. זהו אתר של "היסטוריה חברתית" לשיתוף זיכרונות לפי זמן ומקום, תחום חשוב שאף נכלל כיום בלימודי היסטוריה באוניברסיטאות. באתר שלנו ישנם כבר לא מעט סיפורים וזיכרונות ואתם מוזמנים להיכנס לקרוא ולהנות. הפתיח מספר בקיצור את סיפור תנועת הבריחה לאורך ציר הזמן בתמונות ובאזכור של אירועים בפרקי זמן על הציר. למען ההיסטוריה ולמען ילדינו נכדינו, לצורכי מחקר והנצחה, שתפו בסיפורים וזיכרונות של מי שהיו שם בבריחה. הזיכרונות והסיפורים הם קצרים, מעין תמונה במילים. מאחר שקצת מסובך להעלות את הסיפורים, אנו מזמינים אתכם לשלוח לנו, לעמותת מורשת הבריחה, את הסיפור שלכם. אנו נערוך, נשלח חזרה לאישורכם ואז נעלה את הסיפור לאתר. חשוב לצרף תמונות.

קישור לזיכרונות הבריחה באתר "טרסה": <http://bit.ly/habrichamemories>
<https://tarasa.me/he/premium/61803a8cb06a5b006c6d6995>

ארכיון הבריחה במחנה עתלית

אנו ממשיכים להעלות דפי עדות וחומרים שונים (תמונות ואלבומים) לאתר המקוון. מי שמוכן ורוצה להעלות את סיפור המשפחה לארכיון מקצועי רשמי, מוזמן להתקשר אל תמי גירון, ראש מדור התייעוד והמידע. 050-882-0170.

דרכי תקשורת בעמותה

- אתר האינטרנט של עמותת מורשת הבריחה <https://www.habricha.org.il>

בקרו באתר והציעו תכנים נוספים הראויים להיות מוצגים לקהל המתעניין.

- דף וואטסאפ שקט : עמותת הבריחה : קבוצות/עמותת הבריחה

בו נמסר מידע על הפעילויות השונות של העמותה ושל גופים עמם אנו משתפים פעולה.

- נפתחה קבוצת וואטסאפ פתוחה המשמשת במה לשיח בין חברי עמותה.

בקבוצה חומרים מעניינים ושיחות חברים מרגשות.

מוזמנים להשתתף ולהעלות מסמכים, תמונות, סיפורי משפחה, שאלות ועוד.

- דף פייסבוק של העמותה עמותת הבריחה

- דף פייסבוק נוסף אותו מוביל חברנו רמי ליטני: עמותת הבריחה/הבריגדה ופולגות התובלה.

למבקשים להצטרף לאחת מקבוצות הוואטסאפ- אנא פנו במייל לעמותה בציון מספר הטלפון

או בלחיצה על הקישור : <https://chat.whatsapp.com/CZD78BiKRqNCpRbjdaiRTX>

מימון הפעילויות

כל פעילותינו נעשות בהתנדבות מלאה אולם מדי פעם אנו נדרשים להוצאות לקיום האירועים. נשמח לעזרה ע"י הצטרפות לעמותה (דמי החבר 100 ₪ לשנה), תרומות ועזרה בגיוס הכספים.

פרטי חשבון הבנק לצורך תרומות:

בל"ל סניף 949 (רמת השרון), חשבון מספר 48931624 - "עמותת מורשת הבריחה".

התרומה מוכרת לצרכי מס לפי סעיף 46.

"בגבולות לא גבולות, בדרכים לא דרכים, נחתור ונחדור אליך מולדת"

זוהי מורשת "הבריחה", בה אנו גאים ואותה אנו שואפים להעביר לדורות הבאים.

עמותת "מורשת הבריחה" (ע"ר 580560647)

הנוטר 30 רמת השרון 4721074 Habricha45@gmail.com 054-6298888

אתר אינטרנט: www.habricha.org.il פייסבוק: "הבריחה"